

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

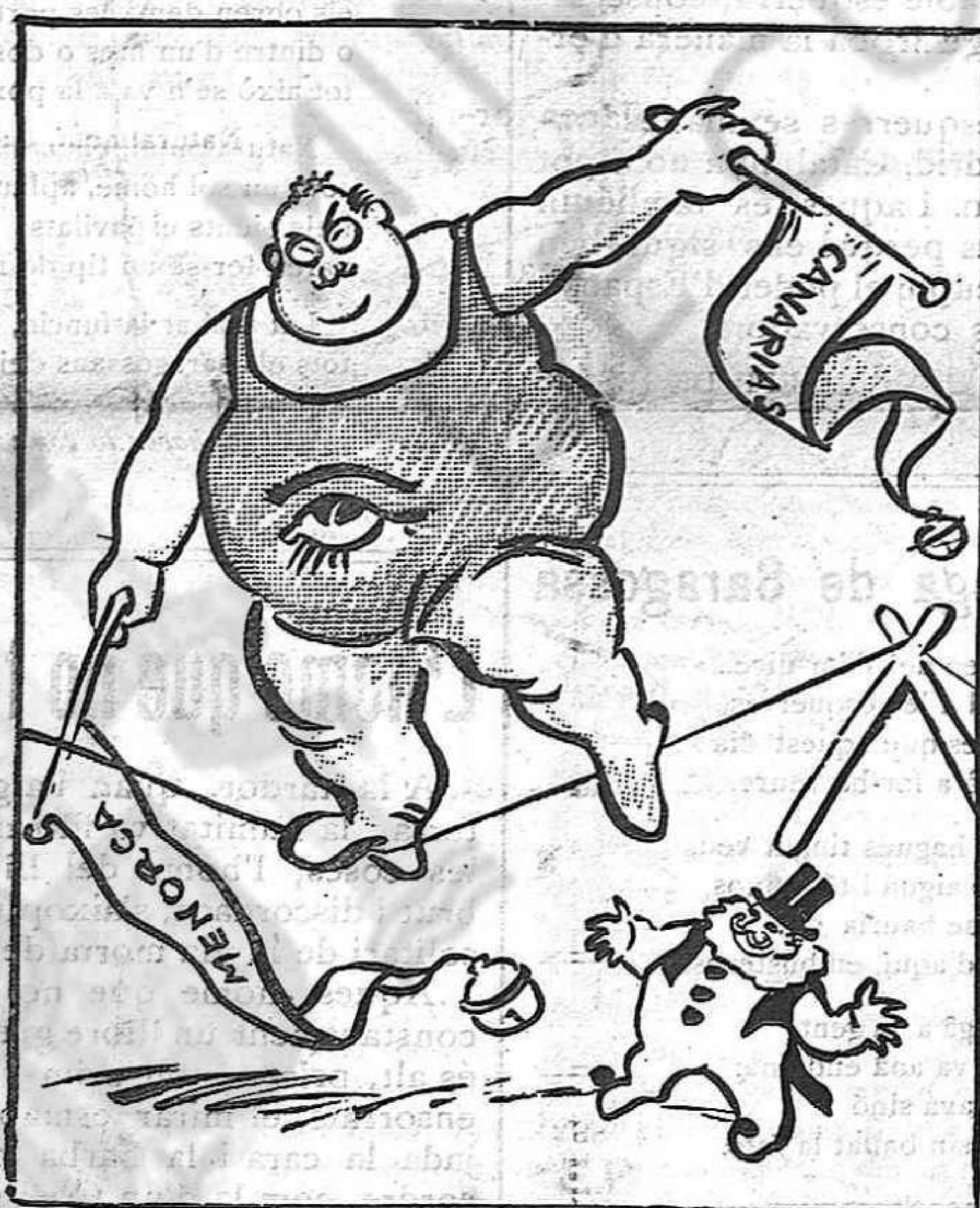
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

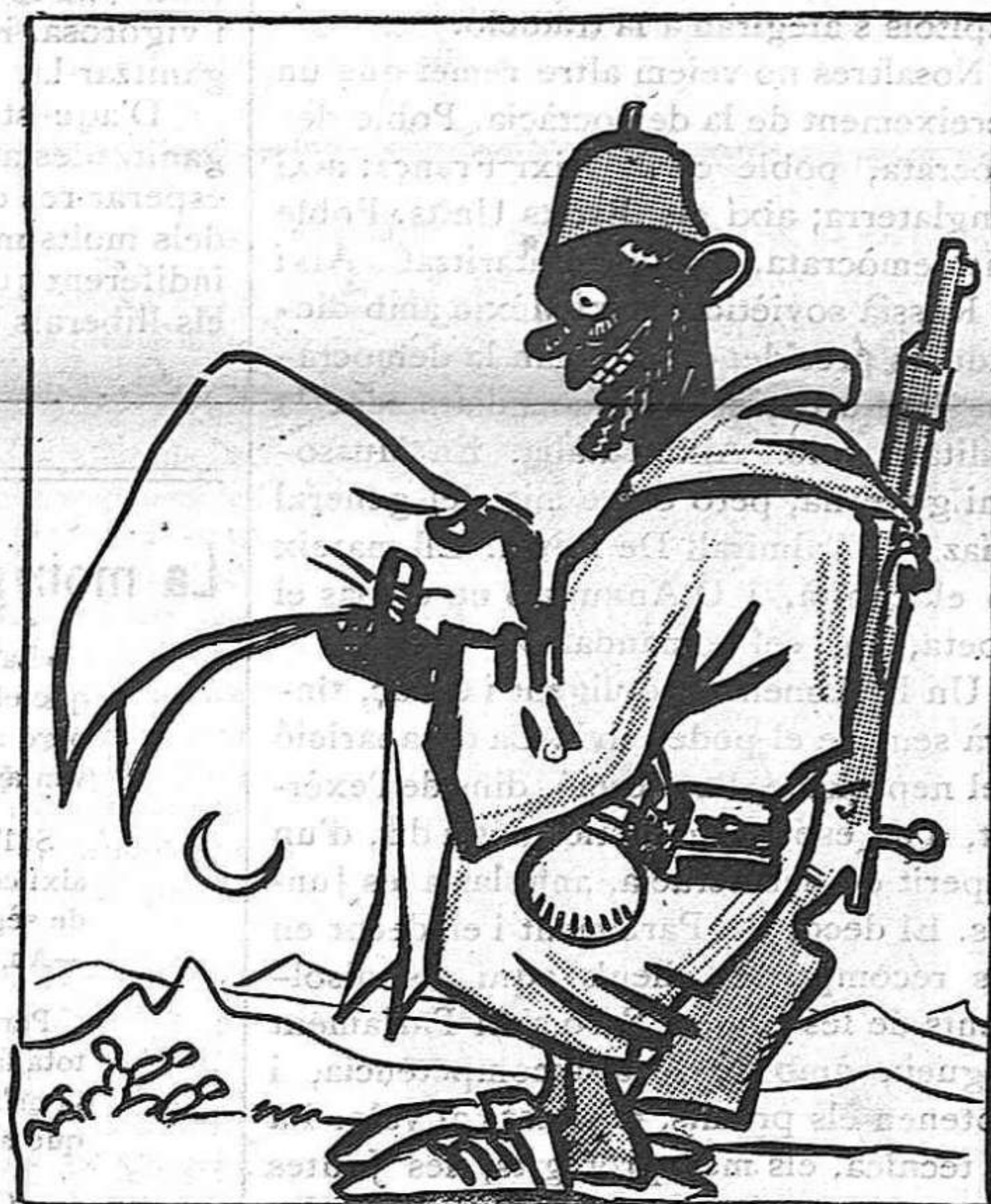
La setmana il·lustrada

L'obertura de les Corts.—En Romanones no ha pogut fer servir l'eina.

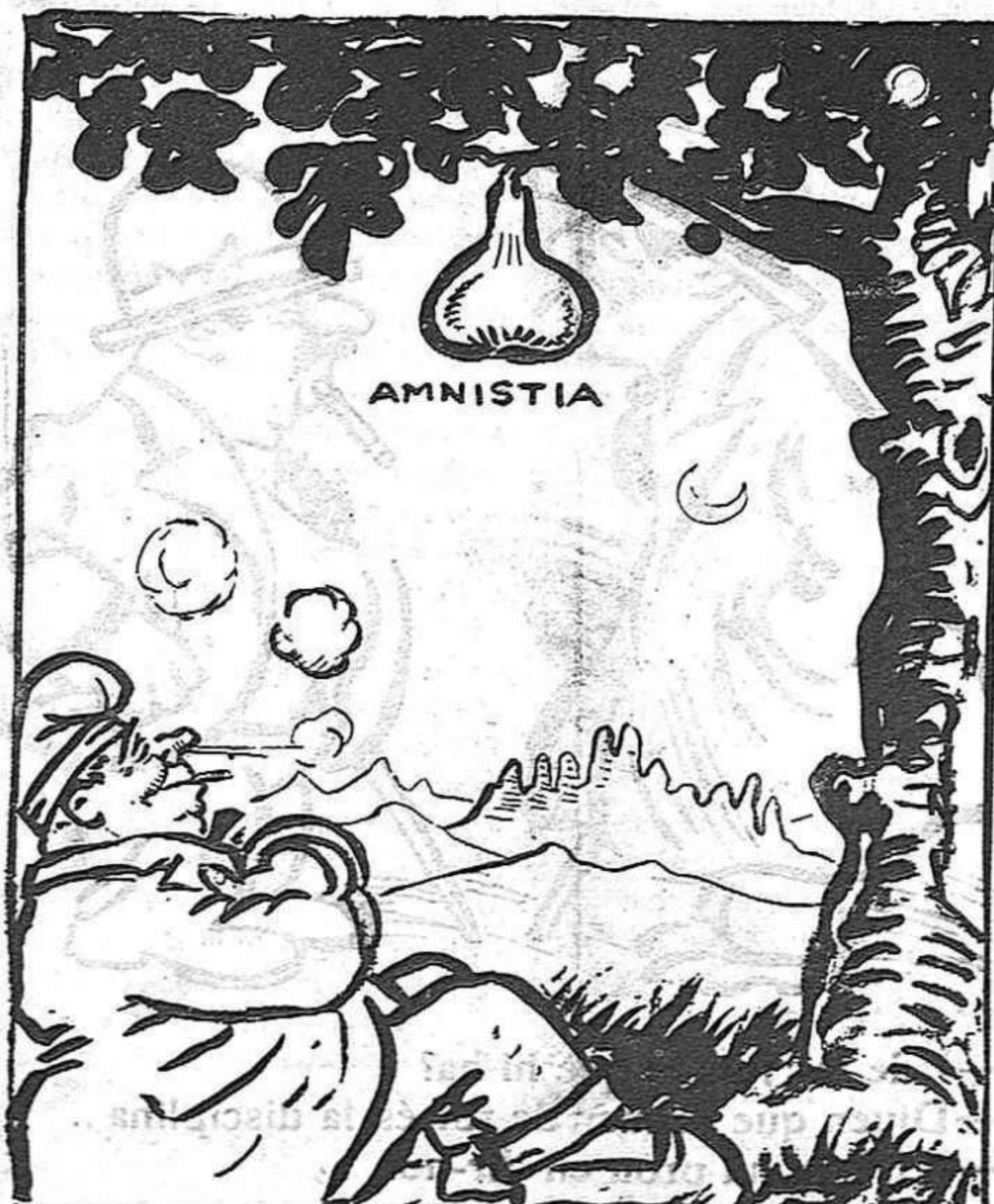
L'equilibrista.—Aquest no es cansa de passar la maroma.

Llegint la premsa espanyola.—Ja estan dissoltes. Què passarà?

El que sempre paga.—Passi el que passi, jo cada dia pitjor.

La fruita verda.—Això de l'amnistia no cau, per ara.

Cal anar en compte.—He caigut damunt d'un volcà.

(0138)

La tradició de les Juntes

Resulta curiós l'astorament de la gent davant de les Juntes de Defensa. No's pot tolerar—diu—la intervenció dels militars en la voluntat del poder civil. No's pot tolerar un sindicalisme militar. Ben combatudes han estat les Juntes. Ben disoltes estan.

Però, per ventura no ha estat tota la història d'Espanya la història de les Juntes Militars? Abans els militars ho eren els nobles i tota l'edat mitjana, i part de la moderna, fou una lluita de la noblesa contra els reis. Unicament el poder reial prepondera sobre el poder militar fins a l'any 1808. La guerra d'independència torna a marcar la intervenció del poder militar en els afers públics i ja tot el segle XIX no és res més que la història dels «pronunciamientos». Cada època és un general. Fins quan sembla tancat el segle de les sublevacions, fins quan un Cánovas, home de puny, portà al govern un general, Martínez Campos, primer, després En Polavieja, reproduïen la tradició del poder militar.

Al pronunciamient, que acaba amb el d'En Villacampa, succeeixen altres episodis. La llei de jurisdiccions va néixer d'un d'aquests episodis. Des de 1917, tota la política gira entorn de les Juntes. El decret llegit per En Sánchez Guerra, no trencarà aquest eix inevitable, i nous capítols s'afegiran a la tradició.

Nosaltres no veiem altre remei que un creixement de la democràcia. Poble democràcia, poble civil. Així França; així Anglaterra; així els Estats Units. Poble antidemocràcia, poble militaritzat. Així la Rússia soviètica. Així Mèxic amb dictadures presidencials. Quan la democràcia s'esmortueix, neix immediatament la militarització. Així a Itàlia. En Mussolini governa, però entre mig del general Díaz i de l'almirall De Revel. Ell mateix és el capità, i D'Annunzio no és pas el poeta, sinó «el comandant».

Un Parlament intel·ligent i eficaç, tindrà sempre el poder civil. La desaparició del nepotisme, l'aplicació, dins de l'exèrcit, d'un esperit de justícia, és a dir, d'un esperit de democràcia, anul·larà les Juntes. El decor del Parlament i el decor en les recomenses, heu's aquí els disolvents de les Juntes. Però si el Parlament segueix amb la seva incompetència, i obtenen els premis, destinats al valor i a la tècnica, els més protegits, les Juntes tornaran, si és que arriben a anar-se'n.

Nosaltres no creiem en l'eficàcia de l'acte d'En Sánchez Guerra, perquè pasat el moment sentimental de protesta, tornarà el conflicte, fatalment. És la història d'Espanya. Manquen democràcia i consciència nacional. Són els únics disolvents del professionalisme i de la casta, però Espanya té l'esperit dispers i una oligarquia-governadora per tot poder. Galdós, si visqués, podria anar recollint documents per a una quarta sèrie d'episodis nacionals.

PARADOX

Lliberals i esquerres

La cobla d'En Ringo ha donat un concert a Saragossa. Abans el seu antic cornetí, En Romanones, havia tocat un obligat a Madrid.

Tant l'un com els altres han demanat a crits el poder al·legant que ja és arribada l'hora de les esquerres.

Creiem, com ells, que a l'hora actual l'imperi de les dretes és un anacronisme que col·loca a Espanya uns sigles enre-

ra del moviment mundial, però també tenim el convenciment de que els lliberals no són esquerres i que el seu adveniment a la governació de l'Estat no farà fer ni un pas avant a la nació dels madrilenys.

Les patums fosilitzades que's titulen conservadores serven encara algun ideal, i quan legislen per donar gust al senyor Esteve són conseqüents amb la doctrina reaccionària que defensen. La colla d'aventurers polítics que s'enganxen en la solapa l'etiqueta lliberal per a enganyar al poble no tenen cap altre ideal que el de arrimar a la menjadora als parents, als amics i als companys de casino i aquest ideal el fan realitat passant per sobre de totes les lleis amb la cínica audàcia dels escèptics.

A nosaltres no'ns interessa que caiguin els conservadors si han de pujar els lliberals, per entendre que no hi ha entre ells cap diferència i que ni amb els uns ni amb els altres tindrà solució la qüestió del Marroc ni la de les Juntes militars ni la social. Tractant-se de la gent que sosté l'actual règim, els mots dreta i esquerra no tenen absolutament la més petita significació.

Es sensible que una pandilla de polítics barruts que són la negació vivent de la Llibertat i de la Democràcia, puguin agabellar el mot d'esquerres sense una viril protesta popular. Per desgràcia a Espanya, on hi ha indubtablement alguns homes de veritable esquerra, no compta amb partits avençats ni amb opinió lliberal que pugui reclamar justament el dret d'usar la noble qualificació d'esquerra.

Catalunya compta amb elements per a tenir una formidable esquerra, conscient i vigorosa, i ningú troba la manera d'organitzar-la.

D'aquestes esquerres sevillanes organitzades a Madrid, Catalunya no'n pot esperar res de bo. I aquest és també un dels molts motius perquè ens sigui ben indiferent que ocupin el poder d'Espanya els lliberals o els conservadors.

JEPH DE JESUS

La moixiganga de Saragossa

«La Virgen del Pilar dice...»
que ella vol a les esquerres,
però no a les que aquest dia
van anà allà a fer-ho veure.

Si l'Ebro hagués tingut veu,
així com té aigua i té peixos,
de segur que hauria dit:
—Au, fora d'aquí, embustersos!

Per afalagà a la gent,
tota la mel va anà endoïna:
ja no'ls faltava sinó
que haguessin ballat la jota.

—Quan nosaltres governem,
va dir un orador bromista,

Saragossa lligarà
els gossos amb llonganisses.

L'Alba fins es va atrevir
a recordar-se d'En Costa...
Sortí que En Costa ja és mort
i, és clar, no li pot respondre.

Quan l'Alvarez es va alçar,
una veu digué:—Aquest bútxara
l'altre cop que va venir
defensava la república.

En Gasset, com de costum,
es va limità a alabar-se
i a parlar-nos dels canals
que ell ens farà... sobre el mapa.

En García Prieto fou
el qui parlà en últim terme
i el qui feu sabè a la gent
el perquè d'aquella gresca.

Els desitgen governar,
no per ganes de xalar-se,
sinó per posar remei
al mals de la pobra Espanya,

Ah, quan ells siguin poder!
Ah, quan arribi la seva!
Ah, quan puguin agafar
el mànec de la paella!

Programa? Ja el sap tothom.
Democràcia, drets, reformes
i visca la llibertat!...
(I visca la sopa bobal)

Els que avui manen, no són
més que una colla de neules
que tot ho fan malament
i ens porten a la misèria.

Els no. Polítics experts,
lo millor de cada casa,
en l'art de salvà al país
hi tenen la mà trencada.

De modo que, o del poder
els obren demà les portes,
o dintre d'un mes o dos
tot això se'n va a la porra.

Naturalment, els amics,
com un sol home, aplaudiren
i els oients espavilats
varen fer-se un tip de riure.

I al acabar la funció,
tots els saragossans deien:
—¡Buenos actores, ridios!
¡Qué bien hacen la comedia!

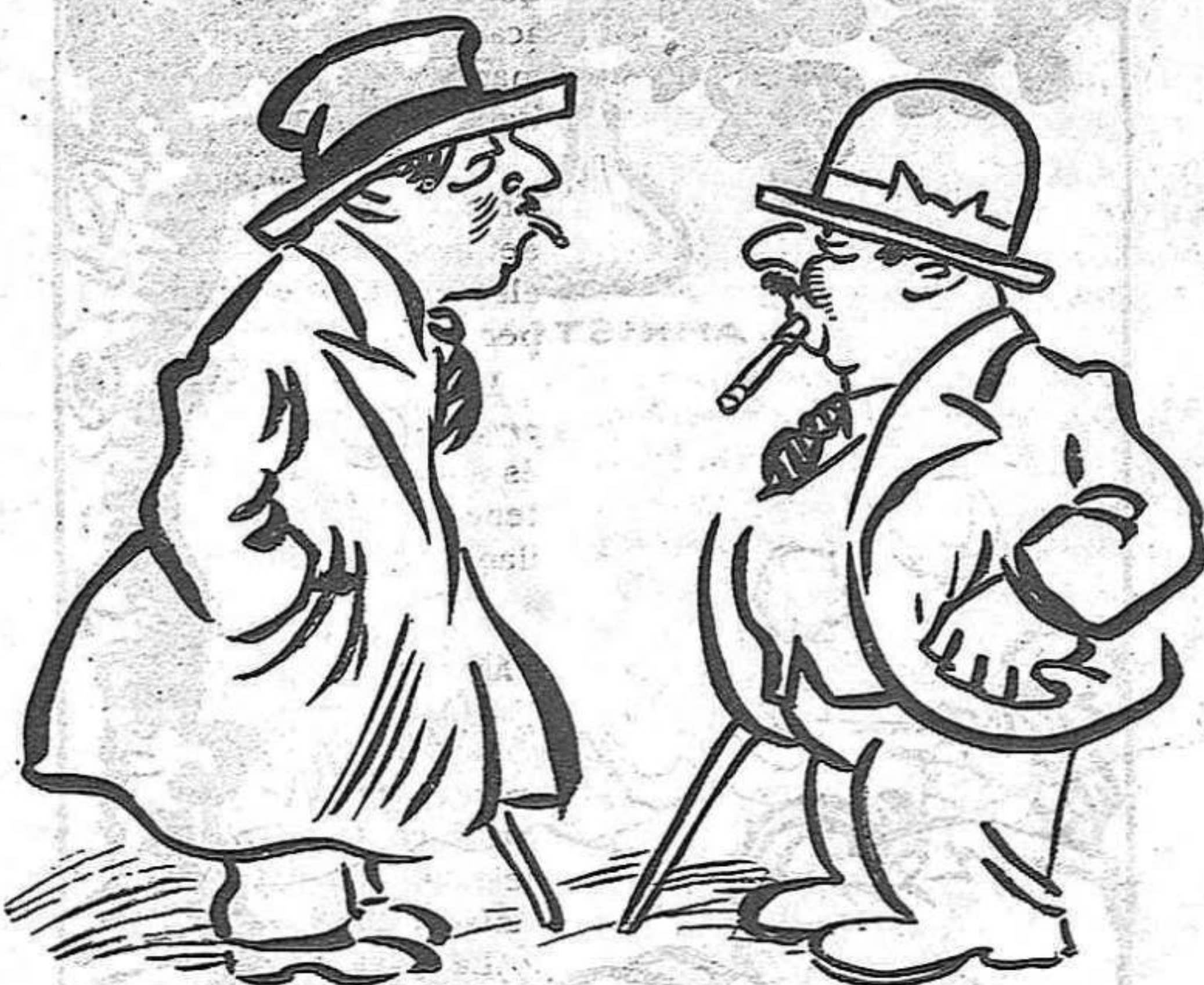
C. GUMÀ

L'home que no tenia nom

A la tardor, quan l'aigua beneeix la terra i la humitat va filtrant-se dins totes les coses, l'home del llibre, un humà brut i discordant, s'aixopluga en un vagó solitari de la via morta del port.

Aquest home que no té nom, porta constantment un llibre greixós i estrany: és alt, prim—molt prim—els ulls petits i ensorrats, el mirar esmaperdut, bronzejada la cara i la barba negra, amb desordre, com la d'un Crist de retaule.

Ens han contat, de la vida d'aquest

—I de les Juntes què hi ha?
—Diuen que primer de tot és la disciplina..
—No n'hi ha prou en dir-ho.

decadent, uns fulls negrosos com nuvolades en tempesta.

A la província de Lleida hi ha un poble de carrers estrets i cases baixes de teulat amb religiositats damunt les portades; està ajegut, com gossada dòcil, als peus d'un castell omplenat d'escuts. En aquest castell hi vivien els amos del poble, uns comtes vells, avars i despòtics saturats d'Edat Mitja.

Fou en la soletat de les cambres somortes del castell on s'educà l'ànima del fill de ningú, de l'home del llibre, del qui les llengües enverinades del poble adormit, n'explicaven una llegenda fosca.

Els comtes vells, per a anular la immoralitat que havia comès llur filla portant al món aquell ser sense nom, volien encaminar el seu cor vers la religió de Crist. Amb aquesta fi el portaren a la Universitat Pontifícia de Tarragona.

Cursà dos anys. Tenia, a Tarragona, un administrador molt bo, somniador i fill de Constança que, en la joventut, havia emmaridat una bella i acabalada polonesa de qui es separà, confident d'un altre amor. En la Rússia dels emperadors siguié deportat al desert immens de la Sibèria, a Vilvusk; fugí del desert i, home d'acció, caminant món enllà, cansat de veure nous horitzons cada dia, deturà la ruta i la carreta de la seva vida a la austera ciutat de Tarragona.

Tant abatiren els estudis d'Humanitat al nét dels comtes que, un jorn, demanà uns bitllets al administrador i sense pensar-s'hi, oblidant el passat, fugí de Tarragona.

Marxà a Madrid. A la capital feu coneixença amb uns artistes mundans que enlairaven el tercer sexe i eren protegits per un personatge estranger desterrat d'una república americana.

Quan els comtes tingueren esment de que el seu nét havia trencat la inclinació manada varen retirar-li les despeses per a estudis.

Els amics artistes al saber que no tenia res el descartaren de les seves amistats encartonades i deixà el poc luxe que's permetia.

Ben aviat s'acabaren les pessetes que demanà al marxar i fou llavors quan començà una lluita barbre per la vida, pulsant totes les cordes de l'existència. Escrigué al administrador de Tarragona pregant-li una recomanació a un regidor de l'esquerra.

Contestaren de Tarragona, que aquell tan bo per a tots, havia mort feia pocs dies.

Abandonat per tothom ja no era altra cosa que un qualsevol fill del bordell, altres que estaven enlairats havien tingut la naixença en aquell lloc, mes ell es sentia arrastrat vers la llibertat del carrer i defallia considerablement com si en la lluita pel viure hi dancés quelcom macabre i esgarriós.

Un dia, l'home que no tenia nom, escrigué un article combatent un govern conservador i fou perseguit com no hagués estat un assassí. Amb tres pessetes fugí a França; en quina capital fou ajudat per uns socialistes russos durant sis mesos en els que milità dins les files d'obriers combatents.

Fou llavors quan sapigué que els homes, en donar una vida per un senyor ningú, plorèn una civilització encara més esclava que la dona comprada per una moneda.

Quan la guerra del món, l'home del llibre era a París; ella el feu venir vers Barcelona. Volgué fer una vida ordenada, sense estridències ni exaltacions, una vida d'home que treballa i no pensa.

Una malaltia traïdora l'ha portat a l'hospital: ha perdut en bona part les facultats de la raó i es troba abandonat per tothom i barrades totes les portes.

Fa dos anys que els comtes han mort, deixant moltes mils pessetes a uns capellans grassos. L'home que no té nom viu de les despulles de la ciutat i no parla quasi amb ningú.

Si aquest hivern els diaris porten una ratlla que digui que ha mort del fret un pobre quin únic bé era un llibre d'una religió estranya, els capellans grassos no deixaran de calentar-se una sola vetlla.

FELIU DEDEU

Lletra de París

Aquesta tarda he volgut anar a fer la meva cursa favorita pels «bouquinistes» de les rodalies de l'Odeon.

Són sempre els mateixos: llur nombre apar immutable.

Es segurament una de les coses més plaentes d'aquest París admirable. Podedu retornar-hi al cap de sis dies o al cap de sis anys: el dia que ho feu, teniu la seguretat de retrobar-hi gairebé exactament les mateixes botigues amb els mateixos cartells i les mateixes insignies. Oi més: àdhuc els botiguers semblen arredossar-se darrera una cuirassa diamantina que els llibera de l'acció marcadora del temps. Dins les botigues plenes a vessar de llibres, de música, de quadros, hi trobeu, atrafegats, les mateixes cares amb els mateixos bigotis imposants i entusiastes i la mateixa amabilitat—a voltes un xic incisiva—que els caracteritza. I quan hom es retroba en aquell ambient tan invariable i tan deliciosament arcaic, hom creu reviure temps passats i sensacions gairebé extingides...

Es especialment amb aquest fi que aquesta tarda he agafat el «metro»—aquest motiu d'esguardar durant breus moments una successió de figures formoses—i m'he traslladat al Quartier Latin, baixada a Odeon.

Sots un cel un xic insegur i amb el coll de l'abric alçat, m'he trobat tot seguit davant d'una de les nombroses «bouquineries» que pul·lulen per aquells indrets.

Canvi d'ulleres i recorreguda de titols.

Seguint el cert ordre en que gene-

ralment són estivats els llibres, i passant per alt la secció dels llibres de medicina—segurament una de les que ofereix a París més gran nombre d'obres—he arribat a la literatura general i he començat a llegir noms.

Michelet, Rousseau, Voltaire, (sempre aquest nom; aquest esperit rapicer sobreviu totes les èpoques); Musset, Vigny, tots els clàssics francesos colzejant-se amb els més revolucionaris... Gramàtiques, vocabularis, diccionaris... Hugo, Montaigne, Lamartine (la cronologia no compta!)... De sobte, quin sotrac! Al costat d'un volum de poesies d'En Voltaire, mig amagat, com avergonyint-se del seu ostracisme forçós, pàl·lid, descolorit, obiro un llibre que m'apressa els batecs del cor... M'apar gairebé impossible de trobar-lo aquí, en mig de gent estrangera i en terres foranes...

Amb mans tremoloses el trec del seu penible captiveri. El pobre llibre tot polsós, em sembla que faci un sospir de joia en veure's lliberat de l'anguniós estreta...

Pobre llibre vagarívol! Quant de temps deu fer que pateixes aquest dur captiveri en terres estranyes, sota aquest cel cendrós i tristoi, anyorant la blavor immaculada del cel que t'ha vist nèixer!... Es nou. Els fulls encara no han estat tallats. En obrir-lo m'apar sentir-lo tremolar en mos dits... o són les meves mans que fremeixen d'emoció?

Cerco el preu. Es en el davant de la coberta, en llapis, gairebé inintel·ligible. El sotjo i un nou sotrac em corpren... Es impossible... Deu ésser errat...

Entro dins la botiga i demano el preu del llibre. Un franc cinquanta. Es el mateix. Resto un instant esmaperdut amb el llibre a les mans. El botiguer,

en veure-ho, fa, al cap de pocs moments:

«Bé, us el deixo per un franc...»
El sotjo amb posat estúpid i allar-gant-li, gairebé sens esma, un franc, surto amb el llibre sota el braç.

En ésser al carrer el torno a esguardar i una dolça tristot em corpren; gai rebé em reca d'haver-lo agafat per aquell preu... El pobre llibre, encara tot tremolenc, apar em remerci del seu lliberament i un sospir pregon de joia s'escapa de sos fulls polsosos...

Pobre llibre bandejat! Tornaràs a veure'l aquell cel de turquesa que has plorat tan de temps, i sentiràs altre cop la parla que t'infantà!... Oi més: podràs ensenyar de bell nou amb orgull, el teu preu que portes imprès al darrera: 4'50 pessetes; i podràs, per ventura, vantar-te d'haver vençut el record del bon preu...

R. F.

LA POR ALS JUTGES

Del natural

El declarar com a testimoni en una Escrivania de Jutjat, és una de les coses que més intensament emociona a la gent de bé, tan propícia, per altra part, a emocionar-se.

Aquelles Oficines amb aspecte de bructícia, encara que siguin netes; aquelles taules, armaris i cadires que pertanyen, cada trasto, a una època i a un estil ornamental diferents; aquells senyors que per més que no tinguin un aspecte massa senyorial, al cap i a la fi són la Justícia; aquells pilots de papers, similars als

Batallades de tot arreu

HEROI?

Es molt difícil sapiguer lo que és un heroi. Això és una mena de cosa que cada qual se la fa al seu gust i segons les seves necessitats. Un poble que no tingui gaires homes cèlebres, per poca cosa els fa, perquè lo que l'interessa és fer-ne i quants més millor, que quant més se'n tenen més bonic fa.

Espanya que malgrat no es vulgui és un poble jove, molt jove i qui diu jove no vol dir vell, i de vell se n'és de moltes maneres, no para un moment amb la talèia de fer herois. Aquell que crida una mica, heroi al tant i vinga omplir les pàgines de la història de gestes, que ben mirades no són altra cosa que un enfilall de ridiculeses.

Al Marroc se n'han fet un grapat de rareses, així que després són coneguts per herois. I aneu a sapiguer si cada u d'ells no podria ésser el protagonista del famós drama d'En Rusiñol.

Quan els herois no els fa el govern, els fa el

FIGURA D'ACTUALITAT

En Millán Astray

poble; que amb això no s'està de fer us de la seva sobirania.

Un d'aquests casos el tenim amb En Millán Astray. Els déus ens lliurin de ficar-nos amb lo que ha fet i ha deixat de fer el famós Terç dit, no sabem per què, estranger. La resposta ens la donarien i potser algun dia ens la donaran els moros.

En Millán Astray ha esdevingut un heroi nacional, el capdavanter de la disciplina quan amb la

seva manera d'obrar l'ha deixada feta un drap brut.

Però com que tot passa de moda, les juntes que algun dia foren els campions de la llibertat i de la disciplina i d'aneu a sapiguer quantes coses més, avui ja no són res i tothom s'atreveix amb elles. Les juntes mai han obeït a cap disciplina sempre han fet la seva *real* voluntat, i això que ha estat palés en tot moment, fins ara no han volgut que fos realitat.

Millán Astray i Juntes. Tots per la disciplina, tots per l'exèrcit. An aquest pas, qualsevol dia els moros ja no tindran enemics.

LA FEBRA

La febra o la pesta, un mal qualsevol amoina o lo que amoina més és patir-lo, però ésser el primer, el que dongui el crit d'alerta, el que posi el món en commoció, és sempre preferible que no encomanar-se'l o sofrir-ne indirectament les seves conseqüències.

Nosaltres, ben bé nosaltres no, però sí una gran part dels que amb nosaltres conviuen, tenen la dissort de no poguer ésser originals amb quasi res, i diem quasi res tot fent-los un favor.

Ens referim a la nostra classe que vol ésser dirigent i que's diu *viva*, sense que fins ara haguem pogut esbrinar que és lo que dirigeix, i en canvi estan convençuts de que fa temps ha passat al món dels difunts, però dels més difunts, que són aquells que fins després de morts fan nosa. Les nostres forces *vivas* només inauguraren una cosa: la «passa» i encara no era ben bé d'ells perquè ni traça per a tenir una «passa» com cal els queda.

Governant és quan es veu més palesa la seva manca de originalitat. De les lleis no en parlem. Tot són imitacions i per imitar fins se imita l'uniforme dels bombers, de la policia i dels guàrdies urbans. La única cosa que no tenen interès a imitar, és l'educació.

Cosa que mou un xic d'enrenou, cosa que els crida l'atenció i els posa nerviosos per a sapiguer de quina mena de manera ho faran per a fer-ne la paròdia.

Ara és el feixisme. Les nostres forces *vivas* ja estan preocupades. Això del feix és una gran idea. Cal posar-la en pràctica an aquí, que és on hi fa més falta. I ja els tenim amunt i avall, anant a trobar aquest i a l'altre, i sentint-se tots plegats i cada hu a la vegada una mena de Mussolini.

Preguem amb tota sinceritat pel feixisme espanyol. Ens fa l'efecte d'un setmesó. Les seves despulles aniran a fer companyia a l'«Acción Ciudadana» i el Sometent.

LA SITUACIÓ

La situació, si, però no pas l'internacional, que de passada sigui dit cada vegada està més embolicada. Allò dels turcs es posa malament. Ja veurem que'n sortirà de tanta conferència. No es tracta de la situació dels de fora casa ni de la nostra, humils mortals que l'anem trampejant de la millor manera possible i an aquí caic an aquí m'aixeco, anem fent la via que'l destí o qui sigui ens vé marcant. Ens referim a la situació del que quasi mai està ben situat perquè hi ha qui mai l'ha trobada la seva situació i per això un va donant capgirells i rodolant com succeeix amb el poble espanyol que tan magra la passa amb una situació conservadora com lliberal perquè per ell totes resulten situacions dolentes. Dit d'una vegada: es tracta del govern, del govern de Madrid.

La situació d'En Sánchez Guerra com a President del Consell, francament, la considerem un xic compromesa. I ell també per això. Vegi's sinó: diumenge, diumenge eh!, dia de festa obligada, hi hagué Consell, que d'una manera o altra vol dir treballar, i quan una família que no treballen mai, no fan festa el diumenge, poden contar que la situació és de les més esgarrifoses.

I ben cert que ho és. Quan escrivim, el Govern s'acaba de presentar al Parlament presentant-hi una llei disolguent les Juntes. L'aplaudiment ha estat general. Quan menys no faran mal de cap, que és l'únic que sabien fer. Però la qüestió no acaba aquí. Disordre-les no costa res, és dir, manca que's disolguin. Ara cal veure si obeiran i això ja és més difícil.

Al nostre entendre, la millor solució fora que En Sánchez Guerra i els seus companys de gabinet deixessin el camp lliure, no als liberals, an els tremendos que d'un tros lluny tenen solucions per a tot.

La manera d'acabar amb aquests antiquats *pronunciamientos* que ara podríem dir *vergonzantes* és nomenar un govern format per aquells que tenen afició a la pronuncia presidit per En Millán Astray.

PARODIA

En Mussolini està enfadat. Això sembla el començament d'una cançó, però, encara que és clar que ho podria ésser, ara no ho és. El jefe del feixisme italià està greument enfadat, de lo més enfadat que's pugui estar.

La causa? Es fàcil encara que no ho sembla: De primer entuvi sembla estrany. Un home com ell que ha assolit tot lo que envejava i per lo que ha fet tants papers ridículs i per lo que ha gastat tanta saliva i per lo que ha deixat d'ésser socialista i hauria deixat d'ésser tot lo que hagues

protocolos que porten, prenen i deixen multitud de senyors que entren en aquelles oficines sense treure's el barret; tot plegat fa que el que entra allí com a testimoni, al cap d'un rato d'espera, va adquirint insensiblement la convicció de que és allí com a culpable d'alguna cosa, de que aquells senyors el renyaran i de que potser no li serà gaire fàcil sortir d'aquell lloc.

La senyora Pauleta, que ha tingut d'anar al Jutjat per a declarar en un petit incident de veïna, seu en el recó més apartat per a no fer nosa. Conserva a la mà la papereta de citació d'una manera ben visible per a que sàpiguen el motiu de la seva presència en aquell lloc.

Dues vegades ha preguntat tímidament si la podrien despatxar, i li han contestat, sense mirar-se-la tan sols: «Luego». S'espera, doncs, pacientment, encara que amb recança; perquè ha deixat al foc una olla de mongetes seques i tem que se li hauran agafat.

Per fi, li diuen que s'acosti a una taula en la que hi ha un senyor que dicta i un altre que escriu.

Li pregunten com se diu, quants anys té (els imprudents!) i altres moltes coses. Com que ha dit que és soltera, no li pregunten si té fills, que si arriben a preguntar-li, quin compromís!

El senyor que dicta, li fa la següent pregunta:

—«Diga ser cierto que el dia 17 de julio del corriente año, Pilar Regoredo Castro, sirvienta de D.ª Gertrudis Matas Pessich, entregó a su ama, como adquirida en el mercado, una merluza en estado de putrefacción».

La senyora Pauleta, que és una dona de molta consciència, vol dir les coses tal com són i es disposa a contestar lo següent:

«convingut, al menys aparentment ha de trobar-se satisfet de la seva obra. Doncs no; ni ell ni els seus companys.

En Mussolini hi troba a mancar quelcom an

La gallardia feixista

aquest moviment que l'ha portat al poder. Es dol de que hagin servit per poca cosa les barricades que amb tanta traça havien preparat.

No és que precisament volgués el governador de la camisa negra veure les seves barricades xopes de sang feixista. Les hauria volgut veure brutes de sang comunista, que encara que per aquell que no hi té res que veure sigui igual, per a ell i per als altres és totalment distint.

Però no ha sigut així. Les barricades feixistes només han servit per a fer bonic, per a que tingués aspecte de revolució, per a que els amos del llapis tinguessin feina i un melenut es pogués

Grup de feixistes en marxa

inspirar. I aneu a sapiguer si temps a venir, no veurem un drama glossant els fets dels feixistes a les glorioses barricades.

Nosaltres hauríem volgut que al menys cops de pedra hi haguessin sigut. Quin aspecte més gràndios la calva d'En Mussolini relluïnt al rebre els raigs de sol i esclatant com una magrana al sentir la carícia un xic aspra d'una pedra furienta.

—Ja veurà; allò que's diu passat no ho era aquell lluç. Una servidora va olorar-lo i sí que feia una mica de tuf, però no per a no poguer-se menjar, perquè al preu a que ara va el peix no's pot mirar tan prim. Era d'aquell peix que al fregir-lo es desfà, però com a picar, no crec que piqués...

Es disposava a dir-ho tot això, però no ho va poguer dir perquè molt poc després d'haver començat, el senyor que dictava va interrompre-la dictant al seu escriptor:

—«Contestando ser cierto».

Seguidament va preguntar novament a la senyora Pauleta:

—«Cómo le consta?»

—Li diré: la senyora Tuies, vaja, donya Gertrudis com vostè ha dit, va entrar a casa d'una servidora que viu al mateix replà, portant aquell lluç en una escorradora, i va dir-me: «Olori Pauleta, no li sembla que aquest lluç tufeja?»

Amb prou feines havia acabat de dir això que ja el senyor que dictava, havia dictat:

—«Contestando que por inspección ocular y de olfato».

Com que no hi havia res més a preguntar-li, li varen dir que firmés. Altre compromís!

La bona dona va demanar perdó per la seva mala lletra. Va posar Pala Matas, descuidant-se una u del seu nom, i semblant-li que una firma no és firma si desota del nom i cognom no hi ha moltes ratlles en zig-zag, va fer un gargot ben complet.

Sortí de l'Oficina i va passar prop d'un quart rodant pels passadissos i tornant a sortir sempre al mateix punt fins que, casualment, va trobar la porta de sortida. Un cop al carrer va esperar un 36 que la deixés a la cantonada del seu carrer, i fins a trobar se dintre del seu piset no va poguer llençar un sospir de satisfacció com aquell que's veu segur després d'alliberar-se d'un greu perill.

L'AVI

Dimecres, diada del segon aniversari de l'il·lustre escriptor En Pompeu Gener, la Secció d'Estudis Polítics i Socials de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, dedicà una vetllada necrològica a la seva memòria.

Parlaren de l'home íntegre i publicista eminent, els senyors Bosc, Pujulá i Cristófol de Doménech. El president de la Secció, J. Navarro Costabella, pregà als concurrents a l'acte, assistissin diumenge que vé a l'acte de portar rams de flors a la tomba d'En Pompeu Gener.

NOTES DE FORA

MANRESA

Mireu que en són de la barrila els clericals d'aquesta ciutat! La tenen presa com si es tractés d'un camp d'experiments reaccionaris. Amb els sis o set mesos que dura la *juerga* han vingut a visitar-nos gent de totes quatre parts d'Espanya, això sí, sense deixar una pesseta, tots es porten la teca. I quina família més raquítica! Els uns han vingut en romeria, els altres per a anar a la processó i els de més enllà per a veure les llumneres del vespre. El diumenge passat va ésser la més important amb motiu d'arribar la *santa reliquia*, organitzant-se una manifestació que semblava una pel·lícula. I quines cares! Com si es presentessin a concurs per a guanyar un premi per estranyesa. Tot eren nens i nenes de quaranta anys que estan a punt de fer vot de castetat per força.

**

El qui va tenir un fort disgust és un ex alcalde republicà, doncs aquest bon senyor quan se van començar les festes jesuítiques regia els destins de la ciutat, i oblidant que els que li havien donat la força eren els republicans (i buscant la manera de comprometre'ls altres) li fou oferta la presidència de la processó. Semblava que no tenia de acceptar-la per tractar-se d'un espectacle tan significatiu i que tots els lliberals hi són contraris; doncs res, com un *nino bien* va presidir la processó. Doncs bé, ara es presentà la Santa reliquia i ell es creia que el demanarien per a portar-la, però com ja no és alcalde i ja l'han compromès, ja estan contents els clericals i l'han llençat i l'opinió lliberal ha fet lo mateix.

MONA-GULLO

Volcu dir que no s'hi tornarà?

Justícia

Vosaltres que heu caigut sots la metralla llençada per la ma fosa en la nit, i heu mort innominats, sense baralla, amb una fe bullenta dintre el pit,

que una vegada extints, gorges impies han dit uns estrambòtics funerals, perquè la gent vegés alevosies en lloc de braus deliris fraternals,

quan l'enemic acluiqui les parpelles per fogir dels combats del pensament, maiferiu-lo en les viscères masselles, poseu-li la consciència al roig ardent.

Que pel magí del dèspota, en boirina, s'clareixin les víctimes sagnants amb la mirada recta i assassina, crespats els punys, els braços menaçants

Que sa consciència, al vi viva, glateixi, carregant de cadenes el cor vil ennegrint-lo, posant-lo a que pateixi pel mal que ha fet, aomés que al u per mil.

I si una cel·lia de la bogeria s'ompla amb la còrpora del alienat serà l'espill amb que guaitar-se un dia qui propengui a enaltir l'assassinat.

J. COSTA I POMÉS

VEUS DE LA OPINIÓ

Per la Moral independent

Justíssima és, a mon concepte, la indignació d'uns joves estudiants manifestada contra un d'aqueixos escriptors mancats de la més elemental dignitat iterària, desaprensus en grau excessiu i anticatalans, que ha barrejat el nom de

Catalunya amb una *marranada* novel·lística d'aqueixes que avui tant s'estilen, importades de Madrid. Però, dic jo, no hauria estat millor, en lloc d'anar a veure el Ponci que té fama de rigorós *moralitzador* abeatat, i majorment havent-hi entre aitals manifestants alguns representants de l'Esquerra, fer la protesta des de les pròpies posicions i anar creant entre els catalans desnaturalitzats encara, que per malaventura són molts, observància adversa an aqueixa tan encanallada novel·leria?

El governador, a qui, com ell digué, l'actitud d'aqueixos joves li proporciona base per a la campanya moralitzadora (!) que pensa empendre d'ençà que arribà i que fa preveure als qui serenament es captenen de la qüestió, fruits de contra-produència pel caient eminentment prohibitiu que se li donarà, pot, per tant, fer carrincloneries i barrabassades i després molts d'aqueixos elements que l'anaren a visitar, per a que els escoltés, se'n penedèixin.

La Moral pública s'ha de restablir amb mitjans suaus i persuasius; amb una amplitud de mires de la que no'n poden ésser garantia les dignitats convencionals i dogmatitzades.

I no deu oblidar-se també, que si la Moral, individualment, pot arribar a ésser àdhuc austeríssima, en l'aspecte públic és sempre de tot punt impossible. S'ha d'usar de cautela.

Ni el sacerdot i el frare sermoneaires, ni el governador, ni l'home d'Estat, ni el membre de cap Associació de *defensa social* poden ésser bons moralistes, malgrat s'ho proposin i se'n vantin. El veritable moralista és el vident sense honors que censura i fustiga amb la ploma els defectes de la part moral; el qui es sedolla de vida, mantenint imperturbable sa dignitat d'humà, ocupant un plànol superior en la societat, de cara, sense

temors i serà a les realitats de les passions i fins per damunt de les fortament temptadores ostentacions mundanes, qual fascinació és com la de les serpents als ocells; aquests van per les altures, però si l'enroscador reptil se'ls apareix, els atrau. Es l'home d'esperit, de nervi, senzill de cor i elevat de pensament, sense prejudicis, desafecte al cúmul de convencionalismes socials, que tant ens esclavitzen, en una paraula, natural.

A. F.

REPICS

Retallem de *Las Noticias* del dia 7 del corrent novembre:

CONTRA ESPAÑA

Participan de Manila que a las doce en punto de la noche del 31 de diciembre de 1924, cuando suenan las sirenas de las fábricas de hielo y los pitos de los buques fondeados en la bahía, será la hora fijada para la supresión oficial del idioma de Cervantes en nuestra antigua colonia del extremo Oriente. En las Cámaras legislativas, Academias, Juzgados y demás centros oficiales sólo se admitirá el inglés en las discusiones y redacción de toda clase de documentos.

Què hi dirà des del cel el màrtir Josep Rizal, que sofrí passió i mort baix el poder d'En Polavieja per haver comès el crim de defensar la independència de la seva Pàtria i que quan estava en capella escrigué aquella hermosa, sentimental i patriòtica poesia en la *armoniosa lengua* d'En Cervantes?

Hi ha molts castellsans que en protesten d'aquesta disposició com si es tractés de quelcom que pertanyés a casa seva. No sabem perquè.

Que no tenen memòria? *Perir por los mismos filos*, que diuen ells.

I segons tenim entès, les Filipines foren venudes al Nord d'Amèrica per 250 milions... Emperò, és clar que a ningú agrada passar d'amo a criat!

La única taca d'aquest fet, és que no s'hagi respectat el tagal, al menys com a idioma semi oficial.

D'uns soldats de Melilla hem rebut una lletra, quina publicació en nostre setmanari és sol·licitada pels firmants de la mateixa.

Diuen així els dos paràgrafs essencials de la lletra:

«Els soldats a que pertanyen els següents números d'ordre; 25,918-25,951-25,966-25,955-25,968-25,960-25,831-25,940-25,867-25,799-25,825-25,967-25,821-25,952 i que són de la quarta Companyia del Batalló expedicionari d'Alcántara núm. 58, properes les festes de Nadal, Any Nou i Reis, desitgen *Madrinas de guerra*.

¡Ya me entiendes!»

Sí, ja us entenem, soldats! Teniu tota la raó. Encara que ens sembla que demaneu massa poc.

La dissolució de les Juntes informatives ha estat el tema de la setmana. Fa cinc anys que dura aquest plet que té remoguts al poble, al Govern i als militars. Vol dir l'actual decret de dissolució que el plet està resolt? Segurament que no. Tot fa creure que les Juntes de defensa subsistirán. Canviaran de procediments, d'actuació i de persones, però elles no moriran.

Qui ha dit la paraula justa, en això de les Juntes de defensa, ha sigut l'Unamuno. Mentre han sigut una arma per a combatre la influència política i cortisana dins de l'exèrcit, tot home profundament lliberal devia posar-se al costat d'elles. Quan han significat un abús amparat per l'ús d'una arma, llavors tot home profundament lliberal ha hagut de posar-se contra elles.

El doctor Baldomer Comulada adreça des de *El Dia Gráfico* una lletra oberta an En Cambó, en la qual fa algunes objeccions als articles publicats per aquest en *La Veu de Catalunya*.

De les moltes coses que diu el doctor Comulada hem retintut aquesta.

«Los repatriados de Marruecos y sobre todo los de cuota deberían tener el altruismo de hablar y hasta de acusar; que no faltarán motivos.»

Ja ho sentiu, doncs, soldats. Potser això seria lo més cívic que's pot demanar an aquests moments. Una mena de Juntes de defensa del simple soldat, seria una cosa justa. Disciplina per tots o per ningú, si bé considerem una cosa més alta que la disciplina: la justícia.

S'han reunit els parlamentaris regionalistes. Per a què? Per a la distribució de torns en el Congrés i en el Senat. Això és, per a parlar. No saltres ens creïem, de primer, que era per a fer alguna cosa. No; només per a parlar.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELTA, CATEDRAL, núm. 8